

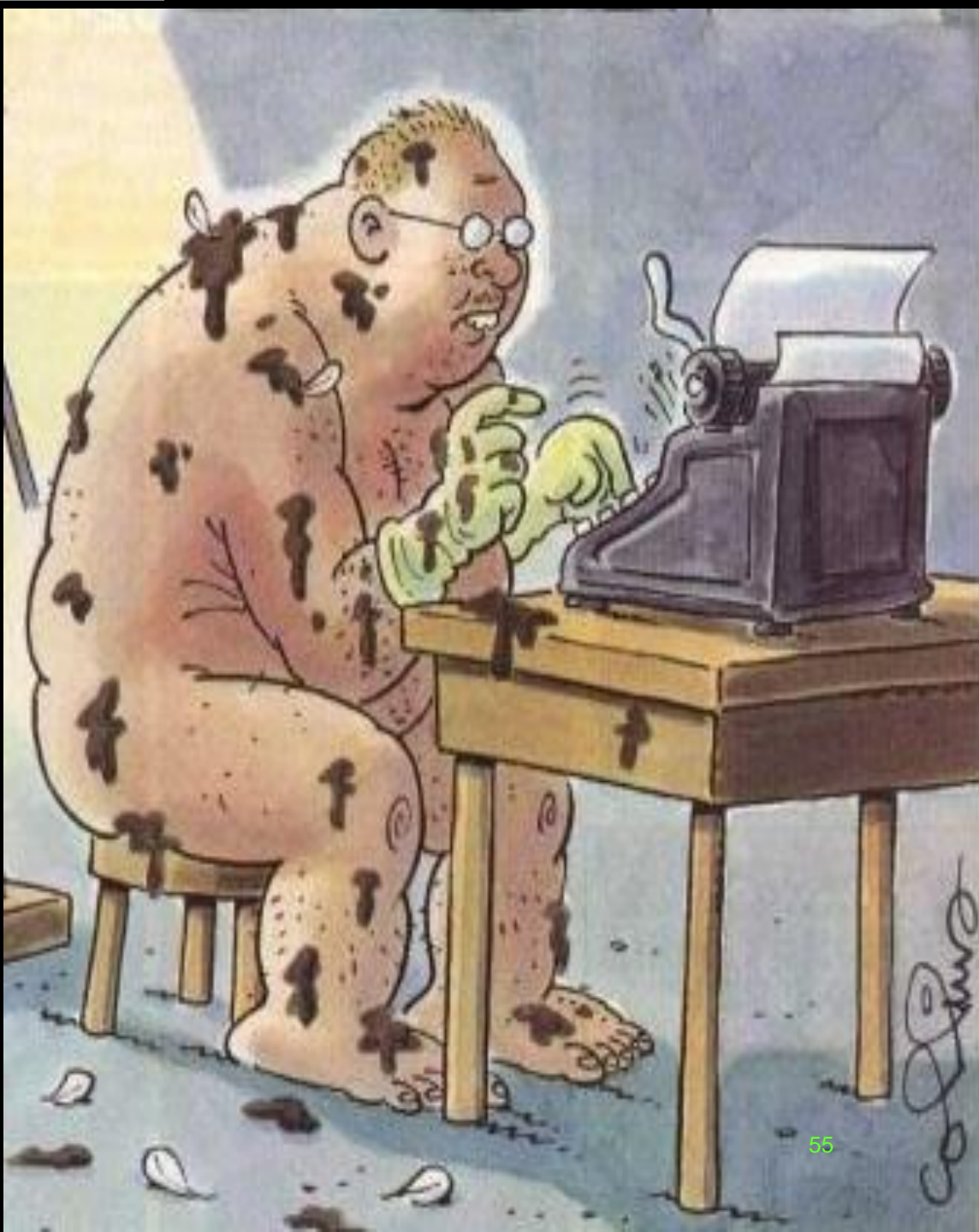

МИСЛИ СРПСКИ ДЕЛАЈ СВЕТСКИ!

ZNANJEM PROTIV ZLOUPOTREBE IT

Slobodan R. Petrović
slobodan.petrovic @kpa.edu.rs

Verujem da je
naziv dovoljno
inspirativan da
bar za trenutak
zadrži našu
pažnju
na
večnoj temi

BORBE između

DOBRA

i

ZLA

Ali, ovog puta u jednoj

- ❖ posebnoj,
- ❖ specifičnoj i
- ❖ specijalizovanoj
oblasti

Oblasti:

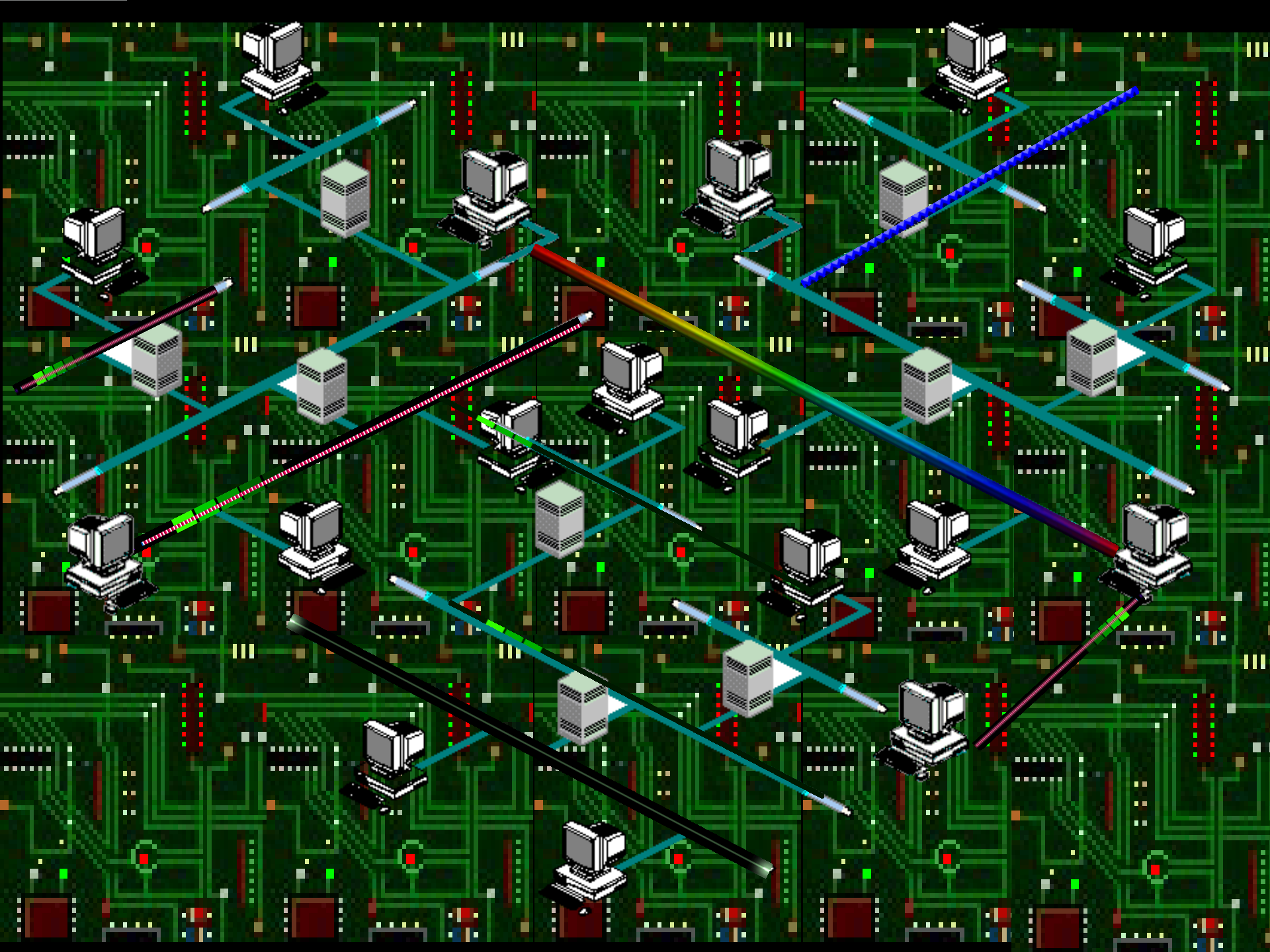
**INFORMACIONIH
TEHNOLOGIJA!**

Bojno polje ove borbe je

KIBER-PROSTOR –

virtuelni prostor obeležen računarima,
računarskim mrežama, informacionim
tokovima i sadržajima u digitalnoj forma.

Kao municija koriste se

BINARNE cifre –

NULE i JEDINICE.

Bezazlene cifre koje
označavaju samo

NIŠTA i NEŠTO,

a imaju **ubitačnu moć**

i u stanju su da dosegnu
svaki kutak ove planete.

Oružje,

i napadačko i odbrambeno,

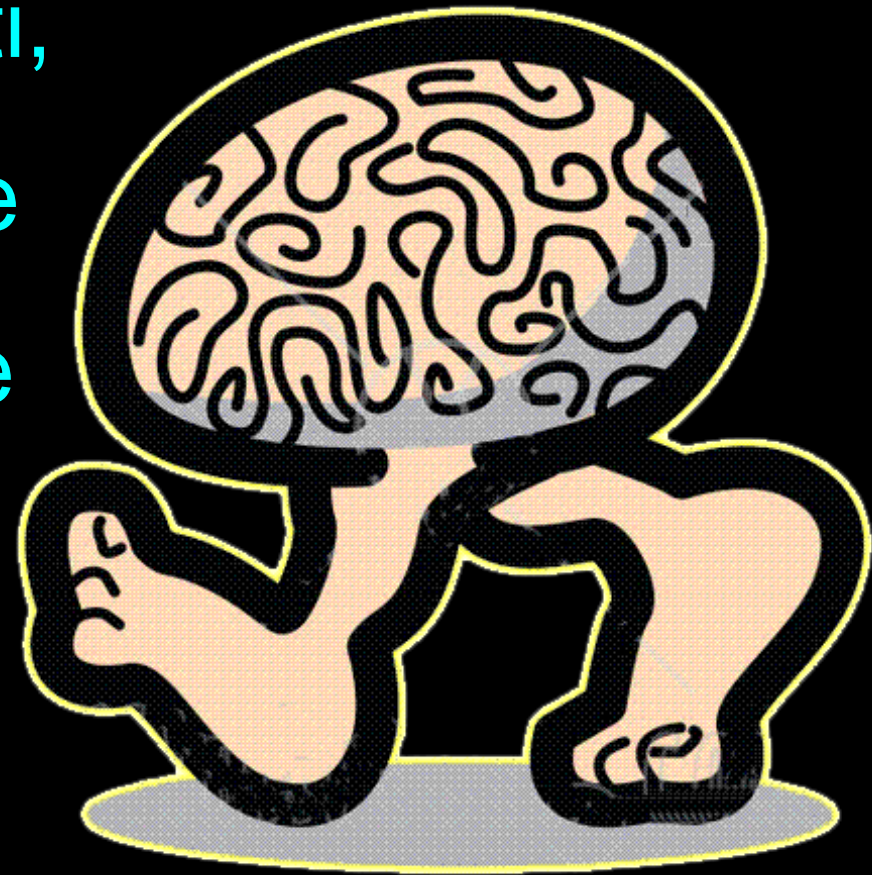
naizgled bezopasno, ali vrlo moćno:

TASTATURA + MIŠ.

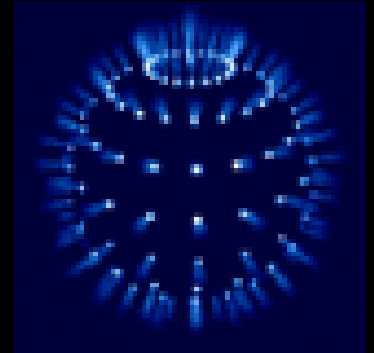
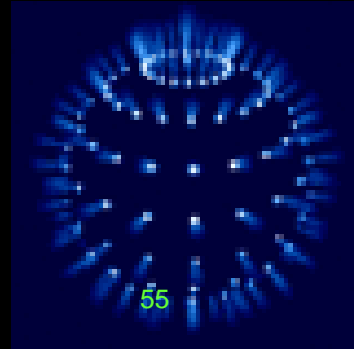
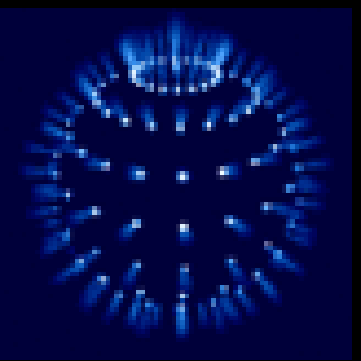
U pozadini ovog sukoba,
koji se tek rasplamsava,
a koji se mora dobiti,
jer bi posledice bile
pogubne, nalazi se

ZNANJE i
samo
ZNANJE.

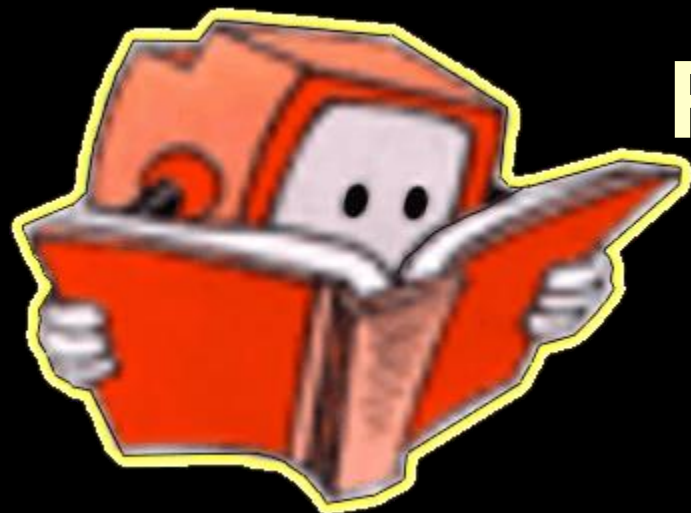
S obzirom da su im municija i
oružje identični, nadmoć u ovoj
borbi imaće oni koji budu
raspolagali sa većim

ZNANJEM!

Učesnici u ovom ratu su, s jedne strane oni koji se zalažu da se brojne mogućnosti i ogroman potencijal IT koriste za dobrobit društva, a u skladu sa

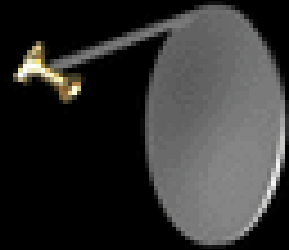
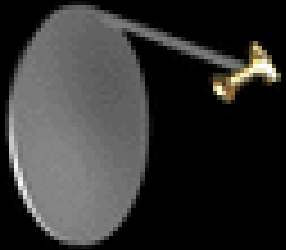
PRAVOM i MORALOM,

i onih drugih
koji, s one
strane zakona,
žele sve to da
iskoriste zarad
svojih ličnih
interesa!

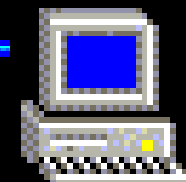
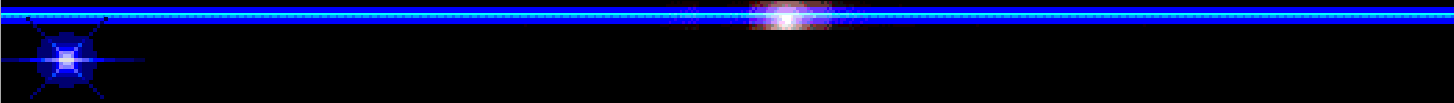
A kakve su te
mogućnosti i sposobnosti
informacione tehnologije?

VELIKE, VEOMA VELIKE!

i one bi se generalno mogli
opisati i na sledeći način:

Dramatičnim povećavanjem BRZINE obrade i prenosa -

dimenzije ključnih odrednica življenja

(PROSTOR i VREME)

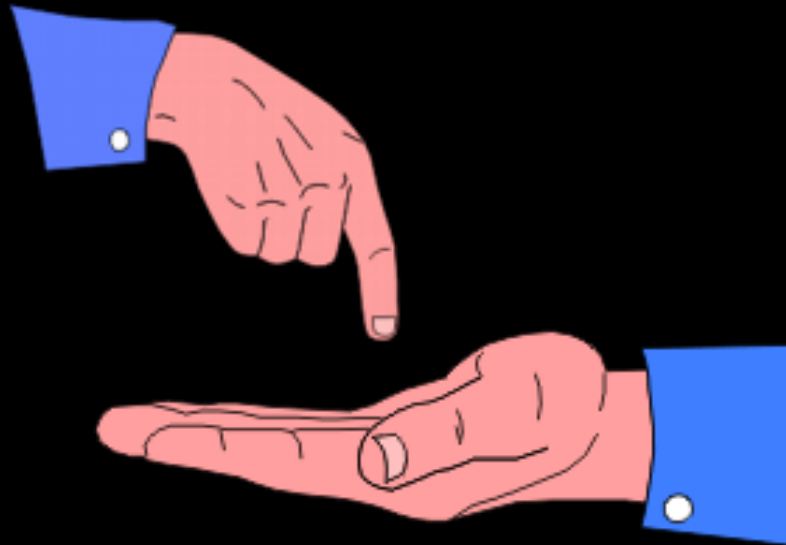
se "SUŽAVAJU" na do skora

nezamislive veličine!

Šta to
praktično
znači

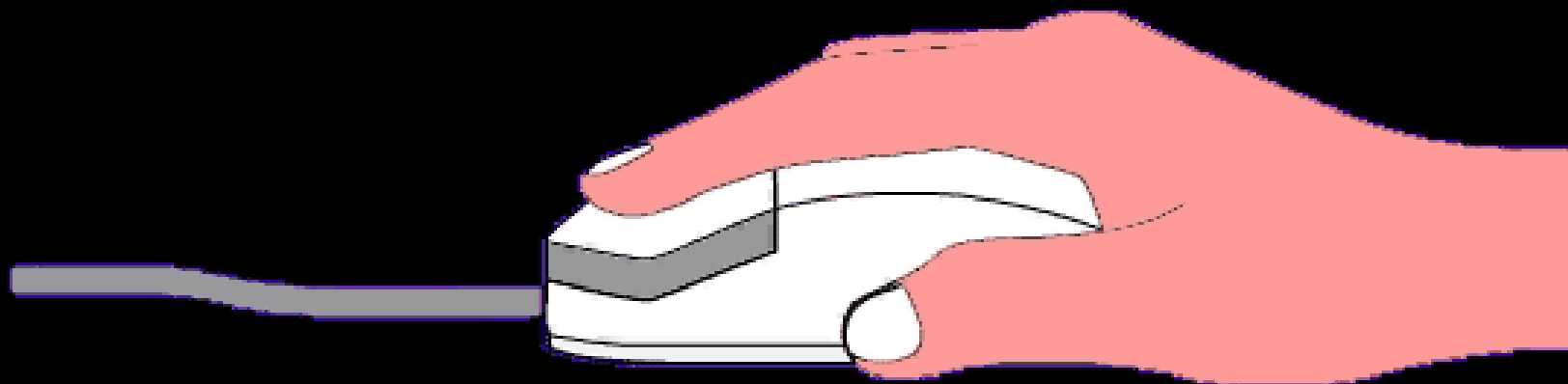

Ono što nam je NEKADA bilo
DALEKO, PREDALEKO,
a često i NEDOSTIŽNO

sad nam je PRI RUCI!

Ono što se **NEKADA** čekalo
SATIMA, DANIMA, pa i **DUŽE**

– sada je **TRENUTNO!**

Za nešto zašta je NEKADA trebala
ARMIJA IZVRŠILACA
sada se obavlja

"PRITISKOM NA DUGME!"

A mnogo od onog što su **NEKADA**
mogli da odrade **samo**

NAJUMNIJI i
NAJSTRUČNIJI

sada obavljaju i

DVANAESTOGODIŠNJACI!

Ovo predstavlja jedan ozbiljan tehnološki prodor kojim se:

STVARAJU,

RAZMENJUJU I

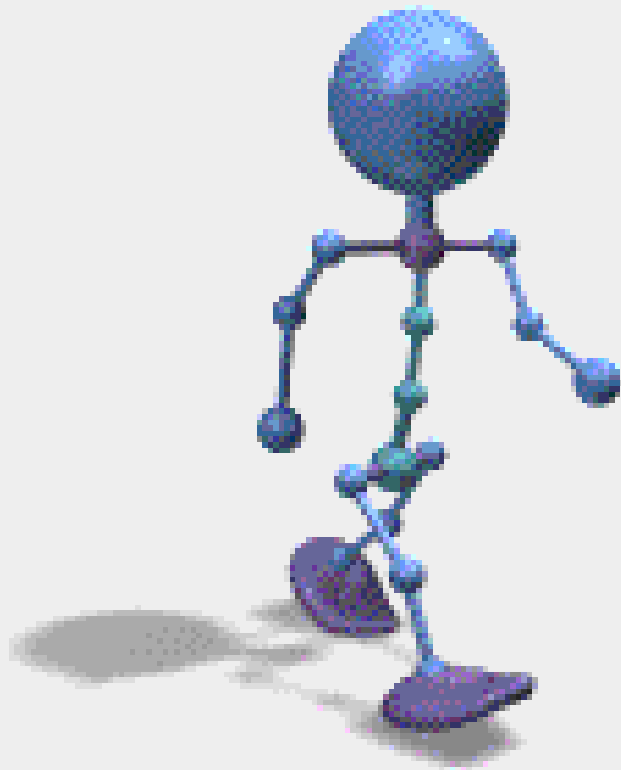
PRIMENJUJU

INFORMACIJE

BRŽE I VIŠE NEGO IKAD!

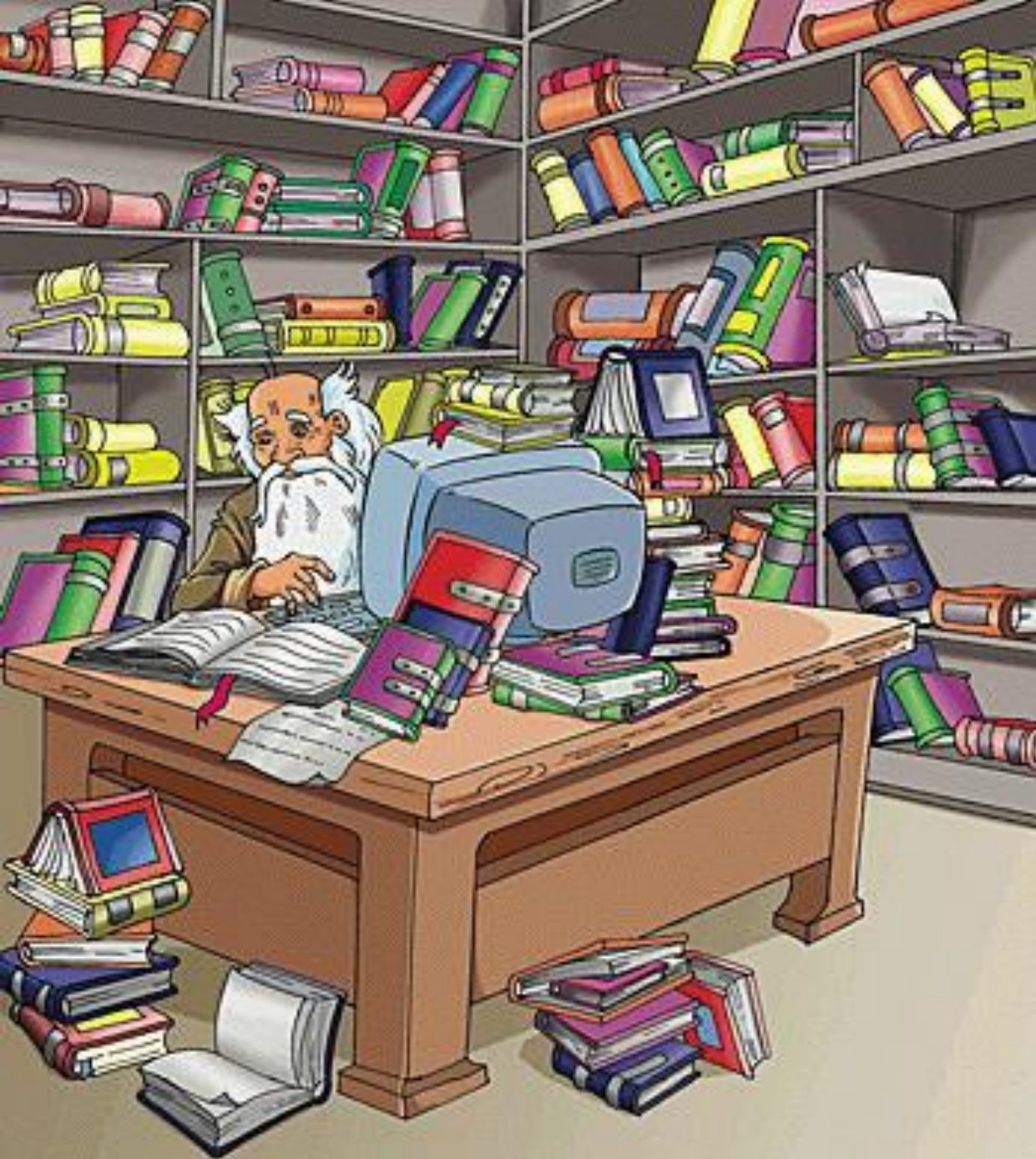
S tim u vezi ono što nikako ne bi trebalo
biti predmet rasprave je ČINJENICA

55

da IT konvertuje
informacije u
ZNANJE,
dakle u
MOĆ!

22

Stara izreka:
"ZNANJE JE
MOĆ"
tek sada
dobija
svoj puni
smisao,

jer potencijalna **MOĆ**

ove tehnologije,

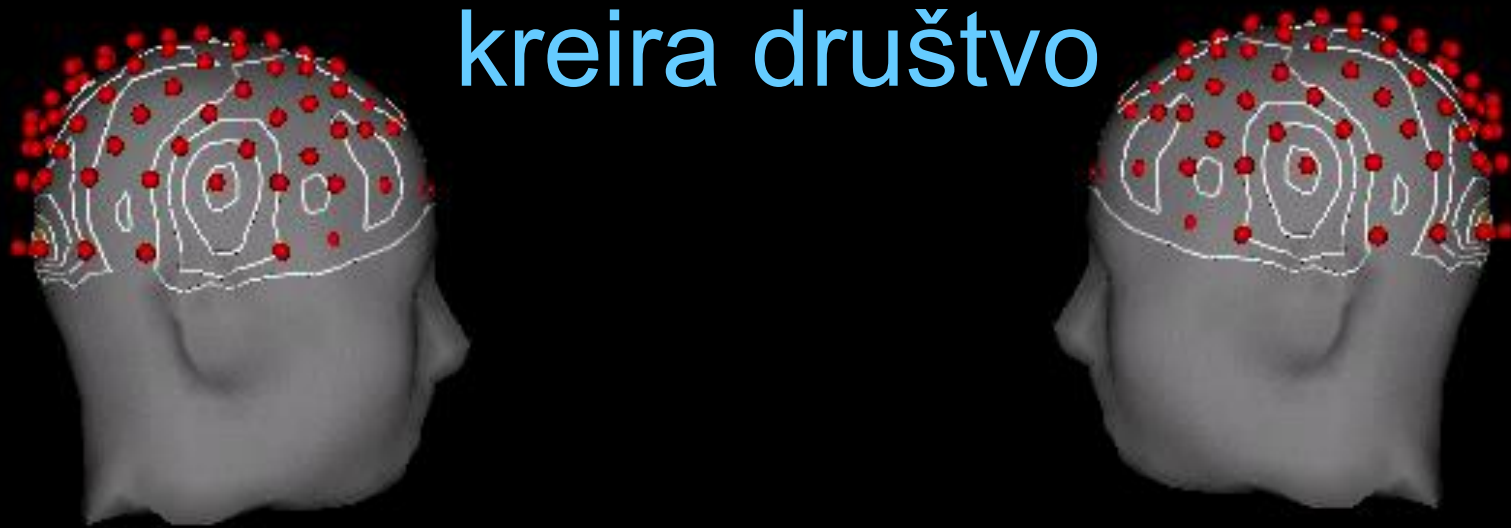
bazirana na **ZNANJU,**

zaista izgleda

BEZGRANIČNA!

Dakle,
ova revolucija
polako, ali sigurno,
kreira društvo

ekstremno zavisno od

ZNANJA!

U tom novom –
INFORMACIONOM DRUŠTVU

ključne funkcije postaju

PRODUKCIJA i DISTRIBUCIJA ZNANJA,

a nosioci razvoja jesu i biće

RADNICI ZNANJA !

Na žalost, i sami
kriminalci su
radnici znanja,
sa veštinama i
sposobnostima da
usmere informacionu
tehnologiju prema
sopstvenim ciljevima.

Nesporno je da je znanje priznato
kao značajan i moćan resurs,
ali resurs koji se može i
zloupotrebiti!

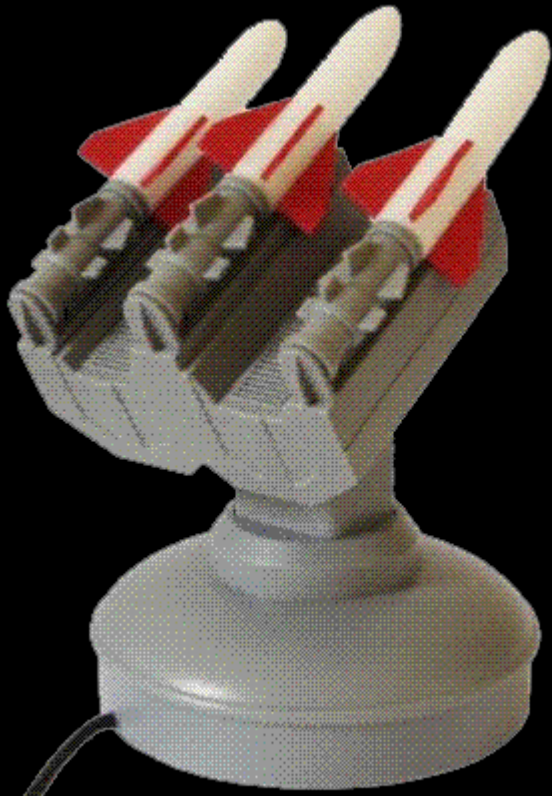
Sa tog aspekta Thomas Stjuart u svojoj knjizi o intelektualnom kapitalu, ne bez osnova, spominje *"znanje kao termonuklearno oružje"*.

Kao što su događaji
od 11. septembra 2001.
pokazali, efikasnije od
bilo koje bombe je
znanje koje uključuje
kompetencije i
veštine
(kao što je letenje).

Šef NATO-a za kiber-
odbranu, Sulejman Anil,
upozorava 2008. da
terorizam baziran na
računarima predstavlja
istu pretnju nacionalnoj
bezbednosti kao i
raketni napad!

Sve u svemu, višestruke opasnosti i pretnje koje proizilaze iz primene novih tehnologija su:

- brojne i raznovrsne;
- potiču iz različitih izvora;
- odnose se na ceo spektar društvenih aktivnosti.

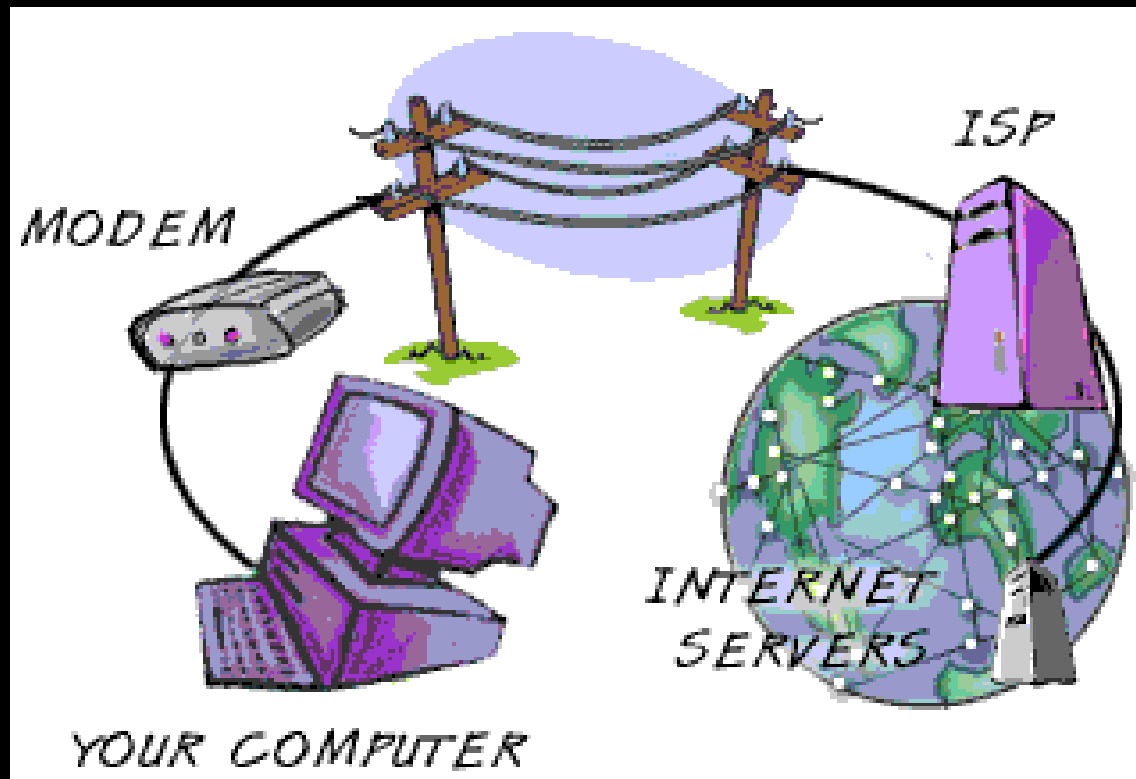

Naravno da to otvara bar TRI KLJUČNA pitanja:

- GDE SU IZVORI OPASNOSTI I PRETNJI?
- KO SU IZVRŠIOCI?
- ŠTA SU METE NAPADA?

Iznosimo tvrdnju koju je lako dokazati:
najveći izvor napada svakako je
INTERNET.

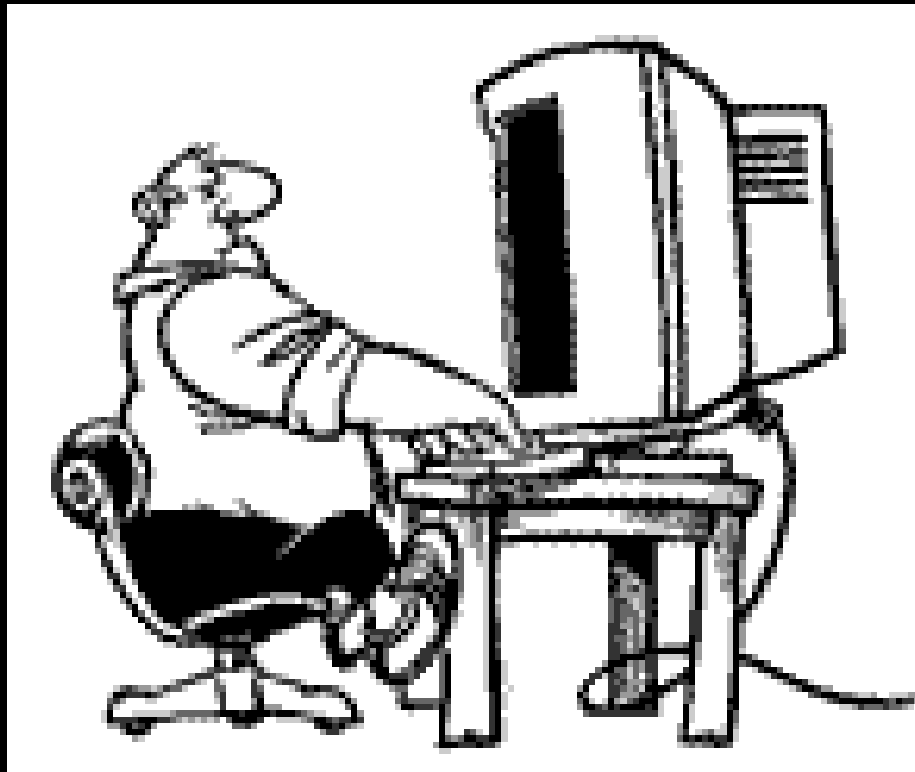

Ko su izvršioc:

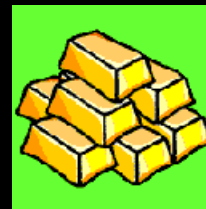
- pojedinci sa kriminalnim namerama;
- kriminalne, terorističke i raznorodne ekstremističke grupe;
- organizovani kriminal;
- organizacije i službe koje se bave ekonomskom i industrijskom špijunažom;
- države, bilo neprijateljske, bilo prijateljske.

Šta su mete napada?

Prošlost je pokazala i dokazala da
ovakva skupina svoje aktivnosti uvek
usmerava ka mestima gde se nalaze
određene DRUŠTVENE VREDNOSTI.

U novom INFORMACIONOM DRUŠTVU
to su
RAČUNARI, NJIHOV SADRŽAJ I
NJIHOVE FUNKCIJE.

Međutim, čini se da kao društvo još nismo dovoljno sazreli da razumemo

i SVE OPASNOSTI

koje iz njega proizilaze.

To sazrevanje otežava činjenica što često u drugi plan stavljamo neke bitne komponente racionalnog razvoja,

medju kojima je svakako najkritičnija **BEZBEDNOSNA** komponenta,

zbog čega je objektivno moguće da

NEGATIVNE posledice

osetno prevaziđu

OSTVARENE REZULTATE.

Upravo zbog toga, značajno je makar
"TALASATI VODU",

jer i to predstavlja jednu vrstu
podsticaja za aktivnije delovanje.

Ovo zbog toga što je činjenica,
koja se lako može dokazati, da oblast

ZLOUPOTREBE IT

nije ni približno pokrivena u meri
u kojoj bi to bilo i POTREBNO i POŽELJNO.

Takođe, može se konstatovati da smo
na planu zaštite od zloupotrebe IT
relativno aktivni i da postoje
određeni rezultati.

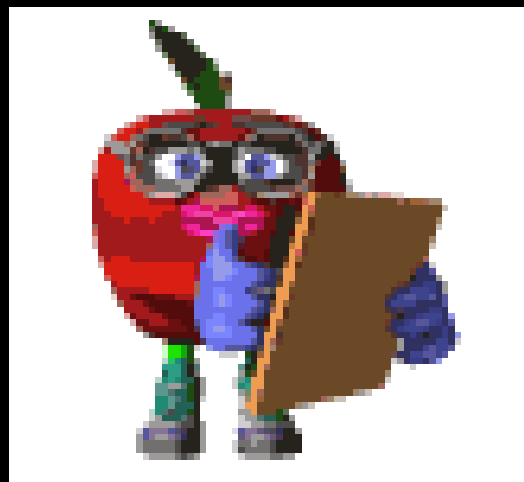

Međutim, ni u ovom slučaju ne bih
bio spreman da
BUDEM ŽIRANT TVRDNJE
da je zaštita opšte-prisutna,
sveobuhvatna i kvalitetna.

**UNDER
CONSTRUCTION**

A i da jeste takva, to nije dovoljno,
jer to je samo **JEDAN** sloj više-slojnog
problema zloupotrebe IT.

Druga dva su:

- otkrivanje i dokazivanje zloupotrebe i
- sankcionisanje zloupotrebe,

a za njih smem da tvrdim
da ovim problemima naše društvo
još NIJE doraslo.

Najdrastičnija posledica takvog stanja

jeste da

zbog neznanja:

KRIMINALAC ostane **NEKAŽNJEN**,
ili da
NEVINA OSOBA bude **OSUĐENA**.

Ako već znamo da je
glavni resurs zloupotrebe IT

ZNANJE,

onda se tome možemo uspešno
suprotstaviti jedino

ZNANJEM.

Jer

Zdrav razum i logika
FIZIČKOG sveta

najčešće nisu primenljivi u
VIRTUALNOM svetu.

ZAHVALJUJEM

NA

PAŽNJI

